DOMSTOLENS DOM
13. marts 1992 *

I sag C-43/90,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Ingolf Pernice som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Roberto Hayder, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Forbundsrepublikken Tyskland ved Ernst Röder og Joachim Karl som befuldmægtigede og med valgt adresse i Luxembourg på Forbundsrepublikken Tysklands Ambassade, 20-22, avenue Emile Reuter,

sagsøgt,

hvori der er nedlagt påstand om, at det fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser efter EØF-traktaten, iden den ikke har foretaget en korrekt gennemførelse og anvendelse af bestemmelserne i artikel 5, stk. 2, jf. artikel 23, stk. 1, i Rådets direktiv 79/831/EØF af 18. september 1979 om sjette ændring af direktiv 67/548/EØF om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer (EFT L 259, s. 10),

har

* Processprog: tysk.

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, O. Due, afdelingsformændene F. Grévisse og P. J. G. Kapteyn samt dommerne G. F. Mancini, C. N. Kakouris, J. C. Moitinho de Almeida, M. Díez de Velasco, M. Zuleeg og J. L. Murray,

generaladvokat: M. Darmon
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 8. oktober 1991,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 5. november 1991,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 15. februar 1990 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber anlagt sag i henhold til EØF-traktatens artikel 169 med påstand om, at det fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser efter EØF-traktaten, idet den ikke har foretaget en korrekt gennemførelse og anvendelse af bestemmelserne i artikel 5, stk. 2, jf. artikel 23, stk. 1, i Rådets direktiv 79/831/EØF af 18. september 1979 om sjette ændring af direktiv 67/548/EØF om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer (EFT L 259, s. 10).

2 Det over for Forbundsrepublikken Tyskland påtalte traktatbrud vedrører hovedsagelig to forhold.

3 For det første gør Kommissionen gældende, at den tyske bekendtgørelse om farlige stoffer af 26. august 1986 (BGBl. I, s. 1470), med senere ændringer, for en række af de såkaldte »gamle« stoffer, dvs. stoffer, som er bragt på markedet før den 18. september 1981, foreskriver særlige etiketteringsforpligtelser, hvorimod producenten skal etikettere disse stoffer på eget ansvar ifølge artikel 5, stk. 2, andet afsnit, i Rådets direktiv 79/831.

4 For det andet gør Kommissionen gældende, at der tillige foreligger et traktatbrud for så vidt angår visse kræftfremkaldende stoffer, med hensyn til hvilke den tyske regering har gjort gældende, at den under anvendelse af proceduren i henhold til artikel 23, stk. 1, i direktiv 79/831 har underrettet Kommissionen om, at den havde truffet visse midlertidige foranstaltninger om etikettering af disse stoffer. Ifølge Kommissionen består traktatbruddet på dette punkt i, a) at der ikke blev givet formel underretning om de nævnte stoffer i henhold til direktivbestemmelsen, og b) at det ikke er udtrykkelig er nævnt i de anfægtede tyske retsforskrifter, at der var tale om en midlertidig national foranstaltning.

Første klagepunkt

5 Det bemærkes, at det med henblik på at afgrænse rækkevidden af det første klagepunkt må kræves, at der består fuld klarhed med hensyn til listen over de stoffer, for hvilke Kommissionen antager, at den særlige etiketteringsforpligtelse i de anfægtede tyske retsforskrifter strider mod artikel 5, stk. 2, andet afsnit, i direktiv 79/831.

6 Der er ikke optaget en sådan liste i stævningen, der tværtimod indeholder en række gentagne henvisninger til åbningsskrivelsen og den begrundede udtalelse, snart til begge, snart til en af dem, hvorefter det konkluderes i stævningen, at »det følgelig er retsstridigt, når bekendtgørelsen om farlige stoffer kræver en særlig eti-

kettering for alle de stoffer, som er nævnt i åbningsskrivelsens punkt 3-5 samt i den begrundede udtalelses punkt II.5-8 og 11«.

7 Det fremgår af artikel 19 i Domstolens statut (EØF) og procesreglementets artikel 38, stk. 1, litra c) og d), at en ved Domstolen indleveret stævning bl.a. skal indeholde en angivelse af søgsmålets genstand, påstandene samt en kort fremstilling af søgsmålsgrundene.

8 Som fastslået af Domstolen i dommen af 13. december 1990 (sag C-347/88, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 4747, præmis 26-30), opfylder en stævning ikke denne betingelse, hvis ikke Kommissionens klagepunkter er præcist angivet i stævningen, men blot ved en henvisning til »alle de i åbningsskrivelsen og den begrundede udtalelse anførte grunde«.

9 Hvad angår det første klagepunkt må sagen derfor afvises.

Andet klagepunkt

10 Hvad angår det andet klagepunkt, som Kommissionen har fremført, har den tyske regering ikke bestridt, at den midlertidigt foreskrev en særlig etikettering for visse stoffer, der betragtes som kræftfremkaldende på nationalt plan, men har gjort gældende, at den samtidig iværksatte proceduren i henhold til artikel 23, stk. 1, i direktiv 79/831, idet den tilsendte Kommissionen to lister den 14. juli 1989 og den 29. august 1989, hvorpå var opført henholdsvis 21 og 42 stoffer.

11 Kommissionen erkender at have modtaget de to lister, men fastholder, at proceduren i henhold til den nævnte direktivbestemmelse ikke er korrekt anvendt, da den

for det første ikke modtog meddelelsen af 29. august 1989 ad den officielle vej, og da de påtalte tyske retsforskrifter for det andet ikke indeholdt nogen udtrykkelig angivelse af, at de anfægtede nationale foranstaltninger var midlertidige.

12 Herom bemærkes, at Kommissionens første argument ikke kan tages til følge, da den omhandlede direktivbestemmelse ikke indeholder særlige formkrav, men blot foreskriver, at medlemsstaten straks skal underrette Kommissionen og de øvrige medlemsstater om de nationale foranstaltninger, som er truffet midlertidigt.

13 Det andet argument om, at de anfægtede retsforskrifter ikke indeholdt en udtrykkelig angivelse af, at de var midlertidige, er ubegrundet. Artikel 23 i direktiv 79/831 indeholder ikke noget krav herom, hverken udtrykkeligt eller forudsætningsvis. I øvrigt vil en sådan angivelse i de nationale retsforskrifter ikke tjene noget formål, da det fremgår af selve den procedure, som er foreskrevet ved artikel 23, at beskyttelsesforanstaltningerne er midlertidige, og at varigheden af deres gyldighed afhænger af, hvor hurtigt Kommissionen handler, idet det er den, som er ansvarlig for procedurens gennemførelse.

14 Sagen må herefter dels afvises, dels pådømmes til frifindelse.

Sagens omkostninger

15 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, som taber sagen, til at afholde sagens omkostninger. Kommissionen har tabt sagen, og bør derfor betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Sagsøgte frifindes.

2) Kommissionen betaler sagens omkostninger.

Due Grévisse Kapteyn Mancini

Kakouris Moitinho de Almeida Díez de Velasco Zuleeg Murray

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. marts 1992.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

O. Due
Præsident